

*доц. Порядченко Леся
Анатоліївна*

кандидат педагогічних
наук

l.a.poriadchenko@gmail.com
[m](#)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЯ ЗРЛОСТІ ОСОБИСТОСТІ»

I. Основна мета дисципліни

- формування та розвиток у магістрів системи теоретичних знань щодо вікових, психофізіологічних, особистісних, соціальних і професійних особливостей особистості та закономірності їх розвитку впродовж життя з метою розвитку психолого-освітніх компетентностей, які забезпечують здатність сучасного викладача ефективно здійснювати науково-викладацьку діяльність в освіті дорослих, організувати суб'єкт - суб'єктну міжособистісну взаємодію у освітньому середовищі, вирішувати професійні та соціально-психологічні проблеми полікультурного освітнього середовища в освіті дорослих.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців

011 Освітні, педагогічні науки (Андрагогіка. Освіта дорослих)
ПП05
цикл вибіркових дисциплін

III. Програмні результати навчання

ПРН3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

ПРН9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук в друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

ПРН13. Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати. Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності. Організувати процес навчання і самоосвіти.

ПРН17. Знати вікові психофізіологічні, особистісні, соціальні і професійні особливості особистості, закономірності їх розвитку впродовж життя

ПРН18. Знання особливостей дорослого як суб'єкта освітньої діяльності з його правом на вибір змісту освіти, індивідуальних освітніх програм.

ПРН20. Використовувати андрагогічні технології у формальній і неформальній освіті. Вміння враховувати соціально-психологічні особливості дорослої аудиторії.

ПРН21. Здатність до суб'єктної взаємодії, співробітництва і співтворчості в освітньо-науковому процесі.

ПРН22. Здатність оцінювати потенціал дорослих в професійному та особистісному плані, вміння підтримувати досягнення дорослого учня в реалізації індивідуальної освітньої програми, проектувати перспективні індивідуальні освітні траєкторії та реалізувати їх.

IV. Короткий зміст дисципліни

Змістовий модуль 1. Психологія вікових та особистісних змін періоду дорослості

Тема 1. Вікова періодизація розвитку особистості

Тема 2. Психологічні особливості трансформації різних сфер особистості у період дорослості

Тема 3. Зрілість особистості: психологічна, когнітивна, соціальна.

Тема 4. Кризи періоду дорослості та екзистенційне Акме

Разом за змістовим модулем 1

Змістовий модуль 2. Соціально-професійні трансформації періоду дорослості

Тема 1. Загальна характеристика психологічних аспектів реалізації соціальних функцій: сім'я, робота та громадські обов'язки.

Тема 2. Психологія сім'ї: створення, розвиток, розпад, ролі, кризи.

Тема 3. Професійне становлення фахівця та професіоналізм

Тема 4. Професійні кризи та деформації професійного становлення особистості

Разом за змістовим модулем 2

Змістовий модуль 3. Психологія старіння та його профілактика

Тема 1. Старіння як процес біологічний, психологічний та соціальний процес

	Тема 2. Психологічні проблеми старіння та шляхи їхнього подолання Тема 3. Психологія здорового способу життя як профілактика старіння
V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання дисципліни	Кафедра педагогіки педагогічного факультету УДУ імені Михайла Драгоманова доц. Порядченко Леся Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки
VI. Обсяги авчального навантаження та терміни викладання дисципліни	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредитів ЄКТС), з яких: Лекції – 12 год., практичні, семінарські – 10 год., самостійної роботи – 68 год. Дисципліна викладається у 3 семестрі.
VII. Основні інформаційні джерела для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гаркавенко, Н В. Собкова С. І. (2018) Соціальна психологія пізньої зрілості: навч. посіб. Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута. 239 с. 2. Гуцуляк Н. М., Рудюк Н. Г. (2007) Вікова психологія : Курс лекцій Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. Чернівці : Рута 95 с 3. Гуцало Е. У. (2010) Психологія вікового розвитку особистості Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. - Кіровоград : Імекс ЛТД,. 216 с. 4. Колесникова В. (2010) Дослідження готовності людей пізньої дорослості до оволодіння віковими змінами Соц. Психологія Спец. вип. С. 169-176. 5. Мазур Т. В. (2014) Взаємозумовленість феноменів его-ідентичності та особистісної зрілості Проблеми соц. роботи: філософія, психологія, соціологія. № 1. С. 41-48. 6. Павелків Р. В. (2011) Вікова психологія : підручник К. : Кондор,. 468 с. 7. Панченко С. М. (2013) Психологія самоздійснення особистості у дорослому віці : монографія НАПН України, Ін-т психології ім. Г.С. Костюка . Суми : Панасенко І. М.,. 416 с. 8. Потапюк Л. М. (2010) Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. Луцьк 215 с. 9. Савчин М. В., Василенко Л. В. (2009) Вікова психологія : Навч. посіб. К. : Академвидав,. 360 с. 10. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. (2012) Вікова психологія. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури. 376 с. Терлецька, Л.Г. (2006) Психологія зрілості: практикум: навч. посіб. К.: Главник. 144 с. 11. Темрук О. (2006) Психологічні особливості особистісної зрілості майбутнього вчителя Соц. психологія. № 4. С. 137-151. 12. Ткаченко В. Є. (2011) Особистісна зрілість як вищий рівень розвитку особистості Вісн. Одес. нац. ун-ту. Психологія. 16, вип. 11, ч. 2. С. 122-127. 13. Щотка О. П. (2001) Вікова психологія дорослої людини : Навч. посіб. Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М.Гоголя. Ніжин,. 194 с.
VIII. Система оцінювання	Поточний контроль: оцінювання на лекціях, практично-семінарських заняттях, виконання завдань самостійної роботи. Підсумковий контроль: іспит у 3 семестрі.

